

Wydarzenia nadzwyczajne podczas wykonywania konwojów i doprowadzeń

kom. Paweł Dobaj
kom. Anna Mazurkiewicz
podkom. Kamil Skubis
podkom. Piotr Kuśka

Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

Wydarzenia nadzwyczajne podczas wykonywania konwojów i doprowadzeń

Katowice 2026

Nadzór merytoryczny:
nadkom. Michał Stępień

Redakcja, korekta, skład:
Paweł Mięsiak

© Szkoła Policji w Katowicach, Katowice 2026, pewne prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja w całości stanowi materiał dydaktyczny Szkoły Policji w Katowicach.
Publikacja dostępna jest na licencji:
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC-BY-NC-SA) 4.0 Polska.

Postanowienia licencji są dostępne pod adresem:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.pl>

Spis treści

Wstęp	4
1. Definicja wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia	5
2. Problematyka wydarzeń nadzwyczajnych w trakcie wykonywania konwoju lub doprowadzenia	7
2.1. Ucieczka osoby konwojowanej lub doprowadzanej albo usiłowanie uwolnienia tej osoby	7
2.2. Samobójstwo lub usiłowanie samobójstwa	10
2.3. Śmierć	13
2.4. Zamach na zdrowie lub życie.....	15
2.5. Zabójstwo lub usiłowanie zabójstwa.....	18
3. Sposób postępowania w trakcie wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia	21
4. Przyczyny wydarzeń nadzwyczajnych podczas konwojów lub doprowadzeń	24
Podsumowanie	28
Bibliografia	30

Realizacja konwojów i doprowadzeń osób pozbawionych wolności stanowi jeden z kluczowych elementów funkcjonowania systemu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Czynności te, wykonywane przez Policję, wymagają wysokiego poziomu profesjonalizmu, odpowiedzialności oraz bezwzględного przestrzegania obowiązujących procedur. Ze względu na swoją specyfikę konwoje i doprowadzenia wiążą się z podwyższonym ryzykiem wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych, które mogą zagrażać życiu i zdrowiu funkcjonariuszy, osób konwojowanych, a także postronnych.

Każde wystąpienie wydarzenia nadzwyczajnego wymaga od funkcjonariuszy szybkiej reakcji, umiejętności oceny zagrożenia oraz podejmowania decyzji w warunkach silnego stresu i presji czasu.

Skuteczne przeciwdziałanie wydarzeniom nadzwyczajnym oraz minimalizowanie ich skutków jest możliwe między innymi poprzez właściwe przygotowanie kadry, systematyczne szkolenia oraz analizę dotychczasowych doświadczeń i zdarzeń. Szczególne znaczenie ma znajomość obowiązujących przepisów prawa, procedur wewnętrznych oraz zasad użycia środków przymusu bezpośredniego. Równie istotne są kompetencje miękkie, takie jak umiejętności komunikacji, opanowanie emocji oraz współdziałanie policjantów realizujących konwój lub doprowadzenie.

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie problematyki wydarzeń nadzwyczajnych występujących podczas wykonywania konwojów i doprowadzeń, ze szczególnym uwzględnieniem ich przyczyn, przebiegu i sposobów reagowania. Opracowanie ma na celu usystematyzowanie wiedzy w tym zakresie oraz przyczynienie się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa oraz skuteczności realizowanych czynności służbowych. W poniższych rozdziałach zostaną omówione i przeanalizowane zagadnienia stanowiące istotny element doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy wykonujących czynności związane z konwojowaniem i doprowadzaniem osób. W publikacji zostaną także przedstawione standardy bezpieczeństwa w działaniach konwojowych.

Rozdział 1.

Definicja wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia

Pojęcie wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia zostało zdefiniowane w Zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń, jako zdarzenie w konwoju lub doprowadzeniu skutkujące:

- a) zabójstwem lub usiłowaniem zabójstwa,
- b) samobójstwem lub usiłowaniem samobójstwa,
- c) śmiercią osoby,
- d) ucieczką osoby konwojowanej lub doprowadzanej albo usiłowaniem uwolnienia tej osoby,
- e) zamachem na zdrowie lub życie człowieka, w wyniku którego konieczna była jego hospitalizacja lub zamachem na konwojowane wartości pieniężne lub muzealia¹.

W praktyce oznacza to, że każde nieprzewidziane, poważne zdarzenie zagrażające bezpieczeństwu osób lub mienia podczas konwoju i doprowadzenia traktowane jest jako wydarzenie nadzwyczajne i wymaga określonych działań proceduralnych, mających na celu ochronę życia i zdrowia ludzi, zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz prawidłowe udokumentowanie zdarzenia.

Wydarzenia nadzwyczajne charakteryzują się nagłością, nieprzewidywalnością oraz wysokim stopniem zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Mogą one wystąpić zarówno z winy osoby konwojowanej lub doprowadzonej, osób trzecich, jak również w wyniku zdarzeń losowych lub innych okoliczności niezależnych od funkcjonariuszy Policji. Ich wystąpienie powoduje konieczność natychmiastowego podjęcia działań interwencyjnych oraz zastosowania szczególnych procedur służbowych.

Wystąpienie wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia ma istotne znaczenie z punktu widzenia odpowiedzialności służbowej policjantów oraz dalszego przebiegu czynności procesowych i administracyjnych. Zdarzenia tego rodzaju wymagają niezwłocznego zabezpieczenia miejsca zdarzenia. Stanowią one podstawę do podejmowania czynności wyjaśniających oraz analiz mających na celu ocenę prawidłowości organizacji i realizacji konwoju lub doprowadzenia.

¹ § 1 ust. 3 pkt 12 Zarządzenia nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń.

Definicja wydarzenia nadzwyczajnego zawarta w zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji pełni istotną rolę w systemie bezpieczeństwa i nadzoru nad konwojami oraz doprowadzeniami. Jej celem jest określenie katalogu zdarzeń o szczególnym znaczeniu, których zaistnienie wymaga zastosowania odpowiednich procedur oraz zwiększonej kontroli służbowej. Analiza tych zdarzeń ma spowodować podnoszenie poziomu bezpieczeństwa oraz zapobieganie podobnym zdarzeniom w przyszłości.

Rozdział 2.

Problematyka wydarzeń nadzwyczajnych w trakcie wykonywania konwoju lub doprowadzenia

2.1. Ucieczka osoby konwojowanej lub doprowadzanej albo usiłowanie uwolnienia tej osoby

Policjanci wydziału konwojowego przewieźli z aresztu śledczego do jednostki Policji mężczyznę pozbawionego wolności. Został on przekazany policjantce referatu dochodzeniowo-śledczego, która w jednym z pokoi z jego udziałem wykonywała czynności procesowe. Mężczyzna miał założone kajdanki na nogi. Na jego prośbę policjantka umożliwiła mu skorzystanie z toalety znajdującej się poza strefą zamkniętą, przy punkcie recepcyjnym. Po wyjściu z toalety mężczyzna wyszarpnął się z zastosowanego chwytu transportowego i skierował się w stronę wyjścia z budynku. Policjantka zaalarmowała innych o zaistniałej sytuacji i ruszyła w pościg za mężczyzną. Po chwili mężczyzna został zatrzymany przez innych policjantów. Wówczas założono mu kajdanki na ręce trzymane z tyłu i ponownie doprowadzono do pokoju w celu dokończenia czynności².

Policjanci ogniwa patrolowego z polecenia dyżurnego jednostki Policji podjęli interwencję wobec nietrzeźwego mężczyzny, który w miejscu zamieszkania wszczynał awantury i był agresywny wobec członków rodziny. Po sprawdzeniu danych osobowych okazało się, że mężczyzna był poszukiwany. Policjanci poinformowali go o zatrzymaniu i wtedy mężczyzna chwycił nóż, po czym przyłożył go sobie do szyi. Deklarował przy tym podcięcie gardła. Agresja mężczyzny wzrosła i nie reagował on na wydawane polecenia. Po użyciu przez policjantów środków przymusu bezpośredniego mężczyzna odrzucił nóż. Podczas próby obezwładnienia, mężczyzna wyrwał się z zastosowanych chwytów, uderzył w twarz jednego z policjantów, a następnie wybiegł z mieszkania. Natychmiastowy pościg nie doprowadził do jego zatrzymania. O zaistniałej sytuacji policjanci powiadomili dyżurnego jednostki Policji³.

Policjanci wydziału ruchu drogowego zatrzymali do kontroli samochód osobowy, którego kierowca przekroczył dozwoloną prędkość. Mężczyzna umieszczony został

² Informacja 12/24 Biura Prewencji Komendy Głównej Policji dotycząca wybranych wydarzeń nadzwyczajnych, zaistniałych w poszczególnych garnizonach podczas realizacji konwojów i doprowadzeń oraz pełnienia służby w policyjnych miejscach prawnej izolacji (dalej w skrócie: Informacja), str. 2.

³ Tamże.

na tylnym fotelu radiowozu. Podczas potwierdzania danych osobowych, którymi posługiwał się mężczyzna policjanci uzyskali informację, że mogły one należeć do innej osoby. Pomimo tego mężczyzna dalej zapewniał policjantów, że są to jego dane. Na potwierdzenie tego telefonicznie skontaktował się z rodziną i poprosił o dostarczenie na miejsce kontroli jego dokumentu tożsamości. Po chwili otworzył drzwi radiowozu i zaczął uciekać. Pomimo natychmiastowego pościgu nie został zatrzymany. O zaistniałej sytuacji policjanci poinformowali dyżurnego jednostki Policji⁴.

Policjanci zespołu prewencji doprowadzili do jednostki Policji mężczyznę, który wtargnął do jednego z domów, gdzie mógł coś ukraść, a następnie oddalił się w nieznanym kierunku. Policjanci ustalili rysopis mężczyzny i napotkali go podczas penetracji pobliskiego terenu. W celu wyjaśnienia okoliczności sprawy doprowadzili go do jednostki Policji. Po sporządzeniu dokumentacji miał on zostać przetransportowany do innej jednostki Policji, w celu umieszczenia w PdOZ. Policjanci założyli mężczyźnie kajdanki na ręce trzymane z tyłu, a następnie wyprowadzili z budynku. W trakcie doprowadzenia do radiowozu, zatrzymany oswobodził jedną rękę z kajdank, po czym wyrwał się z zastosowanego chwytu transportowego i zaczął uciekać w stronę pobliskiego lasu. Policjanci podjęli natychmiastowy pościg, lecz po chwili utracili kontakt wzrokowy z zatrzymanym. O zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji, który w ten rejon skierował dodatkowe patrole⁵.

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego doprowadzili do jednostki Policji mężczyznę, który usiłował przekazać nieletniemu, umieszczonemu w okręgowym ośrodku wychowawczym, owoce z zawartością narkotyków. Na czas realizowanych czynności, zatrzymany miał założone kajdanki na ręce trzymane z tyłu i umieszczony był w jednym z pomieszczeń na parterze budynku. Był spokojny, współpracował i wykonywał wszystkie polecenia. W pewnym momencie zgłosił potrzebę skorzystania z toalety, gdzie doprowadzony został przez jednego z policjantów. Zatrzymany, bez wcześniejszego sprawdzenia pomieszczenia i pomimo umieszczone na drzwiach informacji o zakazie korzystania z toalety przez zatrzymanych i wskazaniu lokalizacji toalety przewidzianej dla takich osób, wprowadził tam mężczyznę. W trakcie przepinania kajdank na ręce trzymane z przodu, doszło do sytuacji, w której mężczyzna nie miał ich na rękach. Wykorzystał to i niespodziewanie odepchnął policjanta, wbiegł do jednej z kabin, po czym zamknął drzwi od środka. Następnie przez okno wydostał się na zewnątrz budynku i kontynuował ucieczkę. Po tym jak policjantowi udało się otworzyć drzwi kabiny, tą samą drogą rozpoczął pościg. Jednak, gdy wydostał się na zewnątrz budynku, zatrzymanego nie było już w zasięgu jego wzroku. Pomimo

⁴ Tamże.

⁵ Informacja 2/25, str. 1 i 2.

tego przeprowadził penetrację pobliskiego terenu, podczas której nie ujawnił zatrzymanego. Od przypadkowej osoby uzyskał informację, o mężczyźnie biegnącym w rejonie jednej z ulic. Wtedy policjant wrócił na parking jednostki Policji i radiowozem przy wsparciu policjantki z patrolu, ponownie udał się w penetrację terenu. Jednak i ta próba, nie doprowadziła do zatrzymania mężczyzny. O zaistniałym wydarzeniu powiadomił dyżurnego jednostki Policji, dopiero po powrocie z penetracji terenu⁶.

Dyżurny jednostki Policji uzyskał informację, że w jednym z mieszkań przebywa poszukiwany mężczyzna. Sprawdzenie tej informacji zlecił policjantom zespołu patrolowo-interwencyjnego, którzy przed budynkiem zastali mężczyznę, podającego się za ojca poszukiwanego mężczyzny. Poinformował on policjantów, że w mieszkaniu poza poszukiwanym przebywa też jego brat. Opisał również rozkład pomieszczeń, wskazując w którym oni przebywają. Policjanci zostali ostrzeżeni, że drzwi do pokoju blokuje siekiera, po czym wpuszczono ich do mieszkania. Po wejściu do mieszkania, funkcjonariusze energicznie otworzyli drzwi do pokoju, po czym przystąpili do ustalania danych osobowych przebywających tam mężczyzn. Jedna z osób pod pretekstem pilnego skorzystania z toalety próbowała opuścić pokój, jednak policjant uniemożliwił jej to. Dodatkowo wyjście z pokoju blokowała stojąca w drzwiach policjantka. Mężczyzna nie reagował na wydawane polecenia i dalej próbował siłowo wyjść z pokoju. Wówczas podbiegł do nich drugi z mężczyzn i uderzył policjanta pięścią w twarz i przygniótł do szafy. Następnie zaczęli się szarpać i po chwili upadli na szafkę. Agresywny mężczyzna został obezwładniony przez policjantów, którzy założyli mu kajdanki na ręce trzymane z tyłu. Powstałe zamieszanie wykorzystał drugi z mężczyzn, który przez okno uciekł z mieszkania znajdującego się na pierwszym piętrze budynku. Policjanci zajęci obezwładnianiem agresywnego mężczyzny nie podjęli za nim pościgu. O zaistniałej sytuacji policjanci powiadomili dyżurnego dopiero po doprowadzeniu agresywnego mężczyzny do jednostki Policji⁷.

Policjanci wydziału konwojowego realizowali konwój mężczyzny pozbawionego wolności przy wykorzystaniu radiowozu. Z uwagi na widoczne dysfunkcje ruchowe, lewa noga mężczyzny była w gipsie po złamaniu, a ręka na temblaku, policjanci odstąpili od stosowania środków przymusu bezpośredniego. Dodatkowo mężczyzna przemieszczał się przy wykorzystaniu kuli ortopedycznej. Podczas wsiadania i wysiadania z pojazdu, a także podczas przejść uskarżał się na dolegliwości bólowe związane z posiadanymi urazami. Po wjechaniu na dziedziniec sądu, policjanci zaparkowali radiowóz, po czym otworzyli drzwi do przedziału, w którym przebywał konwojowany. Podczas wyprowadzania pozbawionego wolności z pojazdu, ten

⁶ Tamże, str. 2 i 3.

⁷ Informacja 4/25, str. 2.

niespodziewanie odrzucił kulę, zerwał z ręki temblak i zaczął uciekać. Po chwili wskoczył na dach zaparkowanego samochodu, z którego przeskoczył na ogrodzenie. Mężczyzna nie reagował na wydawane przez policjantów polecenia. Podczas próby pokonania ogrodzenia został zatrzymany. Policjanci po obezwładnieniu mężczyzny założyli mu kajdanki na ręce trzymane z tyłu⁸.

2.2. Samobójstwo lub uśiłowanie samobójstwa

Policjanci ogniwa wywiadowczo-patrolowego doprowadzili do jednostki Policji mężczyznę podejrzewanego o zabójstwo. Zatrzymany umieszczony został w pomieszczeniu na parterze budynku, gdzie przeprowadzone były czynności procesowe w tej sprawie. W pewnym momencie zatrzymany odebrał broń nadzorującemu go policjantowi, a następnie ukrył się w innym pomieszczeniu. Z uwagi na zaistniałą sytuację zabezpieczono teren jednostki. Po wejściu do pomieszczenia, w którym przebywał zatrzymany, okazało się, że popełnił samobójstwo⁹.

Policjanci wydziału konwojowego realizowali konwój z aresztu śledczego do prokuratury. Przed umieszczeniem w radiowozie w przedziale dla osób konwojowanych mężczyzna pozbawiony wolności został sprawdzony pod kątem posiadania niebezpiecznych przedmiotów, które mogłyby stanowić zagrożenie dla realizowanego konwoju, przechodząc przez bramkę do wykrywania metalu oraz ręcznym detektorem metalu. Policjanci nie uzyskali żadnych informacji o przypadkach autoagresji mężczyzny. Policjanci wobec konwojowanego zastosowali kajdanki na ręce trzymane z przodu oraz na nogi. W trakcie przejazdu policjanci nadzorowali konwojowanego, który w pewnej chwili osunął się na podłogę. Wówczas policjanci zatrzymali radiowóz. Po otwarciu drzwi do przedziału dla konwojowanych zobaczyli krew na szyi mężczyzny oraz na podłodze. Natychmiast zdjęli kajdanki z rąk i nóg mężczyzny i przystąpili do udzielenia mu pomocy, jednocześnie wezwali karetkę pogotowia, a o zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego. Konwojowany poprzez zaciskanie rąk wokół szyi i rozszarpywanie rany utrudniał udzielanie mu pomocy. Czynności ratunkowe przejął zespół ratownictwa medycznego. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł. W toku późniejszych czynności ujawniono metalowe ostrze, którym mężczyzna wykonał głęboką ranę na szyi¹⁰.

Policjanci wydziału prewencji z polecenia dyżurnego jednostki Policji udali się na teren ogródków działkowych, gdzie w jednym z domków letniskowych miał przebywać mężczyzna deklarujący chęć popełnienia samobójstwa. Policjanci odnaleźli domek

⁸ Tamże, str. 3.

⁹ Informacja 12/24, str. 3.

¹⁰ Tamże.

i gdy weszli do środka zobaczyli mężczyznę siedzącego za stołem. Niespodziewanie mężczyzna skierował w ich stronę przedmiot przypominający broń palną. Policjanci natychmiast wycofali się z tego pomieszczenia i zza przesłony wydawali mężczyźnie polecenie do odrzucenia broni. Z uwagi na brak jakiejkolwiek reakcji ze strony mężczyzny, policjanci wyszli z budynku i o zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji, jednocześnie prosząc o skierowanie w to miejsce dodatkowych patroli. W tym samym czasie policjanci usłyszeli wystrzał dobiegający z wnętrza budynku. Przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności jeden z policjantów zajrzał przez okno do pomieszczenia, w którym przebywał mężczyzna. Wówczas zobaczył go bez oznak życia, leżącego na tapczanie, a z jego skroni wypływała krew. Następnie weszli do pomieszczenia, w którym leżał mężczyzna i stwierdzili u niego brak funkcji życiowych. Policjanci zabezpieczyli rewolwer leżący na podłodze. O zaistniałej sytuacji zawiadomili dyżurnego jednostki Policji¹¹.

Policjanci zespołu wywiadowczo-interwencyjnego doprowadzili do jednostki Policji mężczyznę, który został zatrzymany w celu wytrzeźwienia w wyniku interwencji przeprowadzonej w miejscu zamieszkania. Na czas sporządzania dokumentacji po odebraniu depozytu i zdjęciu z rąk kajdanek, mężczyzna został umieszczony w jednym z pokoi na parterze budynku i nadzorowany był przez jednego z policjantów, który w tym czasie sporządzał dokumentację. W pewnej chwili policjant zauważył, jak zatrzymany wyszarpał materiałowy pasek wszyty w spodnie, a następnie owinął nim szyję. Policjant niezwłocznie uruchomił instalację alarmową i wraz z innymi policjantami wszedł do pomieszczenia w celu obezwładnienia go i odebrania mu paska. Następnie mężczyźnie założono kajdanki na ręce trzymane z tyłu. Podczas wyprowadzania z pomieszczenia mężczyzna kilkakrotnie uderzył głową w ścianę, jednocześnie składał deklarację odebrania sobie życia. Został on obezwładniony przez policjantów, którzy sprawowali nad nim nadzór do czasu przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego. Decyzją ratowników medycznych zatrzymany w asyście policjantów został przewieziony na badania do szpitala. Po konsultacji medycznej został umieszczony na oddziale psychiatrycznym w celu obserwacji¹².

Policjanci wydziału kryminalnego udali się do miejsca zamieszkania mężczyzny podejrzanego o popełnienie przestępstwa w celu jego zatrzymania. Mężczyzna przebywał w kuchni i trzymał w ręku nóż. Deklarował zamiar odebrania sobie życia i rzucał w kierunku policjantów różnymi przedmiotami. Nie reagował przy tym na wydawane polecenia. Z uwagi na to policjanci podjęli decyzję o użyciu RMP, pozwoliło to jedynie zmniejszyć dystans pomiędzy nimi a mężczyzną. W pewnej chwili

¹¹ Informacja 1/24, str. 4.

¹² Informacja 6/24, str. 3 i 4.

mężczyzna kilkakrotnie próbował wbić nóż w swoją klatkę piersiową, powodując powierzchowne rany. Policjanci natychmiast obezwładnili go, a następnie udzielili pomocy. Czynności ratunkowe przejęli ratownicy medyczni. Mężczyzna został przewieziony do szpitala, gdzie po konsultacji lekarskiej został umieszczony na oddziale psychiatrycznym¹³.

Diżurny jednostki Policji uzyskał telefoniczną informację o dziwnym zachowaniu mężczyzny, który majaczył, zachowywał się irracjonalnie, spał z nożem, ponadto twierdził, że ktoś go prześladowa i chce zrobić mu krzywdę. Weryfikację tych informacji zlecono policjantom ogniwa patrolowo-interwencyjnego, którzy w kuchni jednego z mieszkań zastali dwie kobiety oraz mężczyznę trzymającego w ręku nóż, którym przed ich przyjazdem przeciął sobie skórę na szyi. Z powstałej rany obficie wypływała krew. Mężczyzna nie reagował na wydawane polecenia i kierował nóż w stronę policjantów, dlatego podjęli próbę wytrącenia noża z jego ręki. Zastosowanie pałki służbowej okazało się nieskuteczne, dlatego użyli RMG. Użycie tego środka także nie przyniosło oczekiwanego rezultatu. Z uwagi na zagrożenie ze strony mężczyzny policjanci wycofali się z pomieszczenia. Po chwili mężczyzna odłożył nóż, zachwiał się i upadł na podłogę. Czynności ratunkowe podjęli przybyli na miejsce ratownicy medyczni. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł¹⁴.

Policjanci wydziału patrolowo-interwencyjnego z polecenia diżurnego jednostki Policji podjęli interwencję wobec mężczyzny, który groził pozbawieniem życia rodzinie, był agresywny i zdemolował mieszkanie. Na miejscu policjanci potwierdzili powód zgłoszenia, dodatkowo uzyskali informację, że mężczyzna leczył się psychiatrycznie. Po wejściu do wskazanego pokoju, policjanci zobaczyli na podłodze porozbijane przedmioty oraz meble, które utrudniały im podejście do mężczyzny. Próby nawiązania z nim kontaktu, nie przynosiły oczekiwanego rezultatu. Mężczyzna nerwowo chodził po pokoju, co chwila wychodził na balkon i wychylał się przez balustradę. Był pobudzony, agresywny, rozdrażniony, nie reagował na wydawane polecenia, a jego zachowanie wskazywało, że może wyskoczyć z balkonu. Prosił policjantów, aby strzelili do niego z broni służbowej. Policjanci za pośrednictwem diżurnego jednostki Policji wezwali wsparcie, w tym negocjatora oraz służby ratunkowe. W pewnej chwili mężczyzna wyskoczył z balkonu mieszkania na 8. piętrze. Policjanci natychmiast udali się przed blok w miejsce, gdzie leżał mężczyzna. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł¹⁵.

¹³ Informacja 5/24, str. 3.

¹⁴ Tamże.

¹⁵ Informacja 8/23, str. 3 i 4.

2.3. Śmierć

Policjanci wydziału patrolowo-interwencyjnego doprowadzili do jednostki Policji mężczyznę podejrzanego o popełnienie przestępstwa. Zatrzymany był zbadany przez lekarza, który nie stwierdził przeciwwskazań do umieszczenia go w policyjnych miejscach prawnej izolacji, zalecając jednocześnie podawanie leków z powodu zgłoszonej choroby. Na czas sporządzanej dokumentacji, przed umieszczeniem w PdOZ, zatrzymany został umieszczony w jednym z pokoi. W pewnym momencie zaczął głęboko oddychać, a po chwili dostał drgawek i osunął się z ławki na podłogę. Policjanci natychmiast podbiegli do mężczyzny i po zdjęciu z jego rąk kajdanek przystąpili do udzielenia pomocy. Czynności ratunkowe przejął zespół medyczny, jednak pomimo udzielonej pomocy zatrzymany zmarł¹⁶.

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego realizując zleconą interwencję, umieścili w radiowozie, w przedziale dla osób zatrzymanych nietrzeźwego mężczyznę, który w miejscu zamieszkania, będąc pod wpływem alkoholu stwarzał zagrożenie dla członków rodziny. Mężczyzna był agresywny i nie reagował na wydawane polecenia. W pewnej chwili policjantów zaniepokoiły odgłosy dochodzące z przedziału, w którym przebywał. Po otwarciu drzwi zobaczyli, że mężczyzna był błądy na twarzy. Wówczas podjęli decyzję o wyprowadzeniu go z radiowozu. Podczas wychodzenia mężczyzna zaczął tracić przytomność. Policjanci przytrzymali go, a następnie ułożyli na chodniku. Natychmiast zdjęli kajdanki z rąk mężczyzny, a po sprawdzeniu funkcji życiowych przystąpili do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, którą prowadzili do czasu przyjazdu karetki pogotowia. O zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł¹⁷.

Policjanci zespołu prewencji z polecenia dyżurnego jednostki Policji podjęli interwencję wobec mężczyzny z zaburzeniami psychicznymi, który zakłócał spokój innym mieszkańcom budynku. Mężczyzna znany był z nieprzewidywalnego zachowania, dlatego do obsługi interwencji zostały skierowane dwa patrole. W trakcie interwencji mężczyzna był nadmiernie pobudzony, zachowywał się irracjonalnie i nie reagował na wydawane polecenia. Policjanci odizolowali go od przedmiotów mogących stanowić zagrożenie, a na miejsce została wezwana karetka pogotowia. Podczas oczekiwania na zespół medyczny mężczyzna niespodziewanie i dynamicznie wybiegł z mieszkania. Policjanci natychmiast ruszyli za nim, a po chwili go dogonili i obezwładnili. Po sprowadzeniu do pozycji leżącej założyli mu kajdanki założone na ręce trzymane z tyłu. Za chwilę mężczyzna zwymiotował, wtedy policjanci zdjęli z jego rąk kajdanki, a następnie ułożyli go w pozycji bocznej bezpiecznej. Po stwierdzeniu

¹⁶ Informacja 12/24, str. 2.

¹⁷ Tamże, str. 2 i 3.

zaniku funkcji życiowych policjanci rozpoczęli reanimację mężczyzny, którą prowadzili do czasu przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł¹⁸.

Dyżurny jednostki Policji odebrał zgłoszenie, z którego wynikało, że jeden z mieszkańców będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków zakłóca ciszę nocną, demoluje mieszkanie i klatkę schodową oraz dobija się do innych mieszkań. Przeprowadzenie interwencji zlecił policjantom wydziału patrolowo-interwencyjnego, którzy zastali mężczyznę na klatce schodowej. Po chwili wszyscy weszli do mieszkania. Mężczyzna był pobudzony, agresywny i nie reagował na wydawane polecenia. Podczas obezwładniania policjanci położyli go na podłodze, a następnie próbowali założyć na jego ręce kajdanki, co skutecznie uniemożliwiało im mężczyzna. Z powodu jego zachowania policjanci za pośrednictwem dyżurnego wezwali zespół ratownictwa medycznego. Oczekując na jej przyjazd przytrzymywali leżącego na podłodze mężczyznę. W pewnej chwili policjanci stwierdzili, że mężczyzna przestał oddychać. Niezwłocznie przystąpili do udzielenia mu pomocy. Czynności ratunkowe przejęli ratownicy medyczni, jednak pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł¹⁹.

Policjanci OPP podczas przejazdu radiowozem oznakowanym zauważyli dwóch mężczyzn przechodzących przez jezdnię w miejscu do tego niewyznaczonym. Mężczyźni zaczęli uciekać na widok jadącego w ich stronę radiowozu. Po zaparkowaniu pojazdu policjanci podjęli pościg pieszy za mężczyznami. W pewnym momencie mężczyźni rozdzielili się i policjanci pobiegli za tym, który podczas ucieczki wyrzucił z kieszeni kurtki jakieś przedmioty. Mężczyzna zatrzymał się dopiero przed ogrodzeniem wykonanym z ostro zakończonych metalowych prętów. Gdy policjanci zbliżyli się do niego, ten dynamicznie wskoczył na ogrodzenie i zawisł na nim. Mężczyzna zszedł na ziemię przy pomocy policjantów. Podczas zakładania mu kajdanek jeden z policjantów zauważył na swoich rękach krew. W wyniku sprawdzenia okazało się, że mężczyzna ma na ciele dwie rany. Jedną niekrwawiącą na brzuchu, a drugą krwawiącą na udzie. Policjanci niezwłocznie przystąpili do tamowania krwawienia, jednocześnie o zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji i cały czas utrzymywali kontakt z mężczyzną. Czynności ratunkowe przejęli przybyli na miejsce ratownicy medyczni. Przeprowadzili oni mężczyznę do karetki i po wstępnym badaniu podjęli decyzję o przewiezieniu go do szpitala na dalsze badania. Pomimo udzielonej pomocy mężczyzna zmarł. Policjanci w miejscu, w którym mężczyzna uciekając odrzucił jakieś przedmioty ujawnili telefon komórkowy oraz dwa woreczki z zamknięciem strunowym. Jeden z zawartością skryształizowanej substancji, a drugi

¹⁸ Informacja 5/25, str. 3.

¹⁹ Informacja 10/25, str. 3.

z suszem roślinnym. Drugi mężczyzna został zatrzymany przez policjantów, którzy kontynuowali pościg radiowozem²⁰.

Policjantki wydziału patrolowo-interwencyjnego z polecenia dyżurnego jednostki Policji podjęły interwencję wobec irracjonalnie zachowującego się mężczyzny przebywającego w rejonie jednego ze skrzyżowań dróg. Mężczyzna zachowywał się agresywnie, był pobudzony, biegał z psem po ulicy, wydawał się być zdezorientowanym i krzyczał: „oni chcą mnie zabić”. Początkowo mężczyzna wykonywał wydawane mu przez policjantki polecenia i zszedł z ulicy na parking. Jednak po chwili zaczął szarpać psa i wzywać pomocy. Z uwagi na zachowanie mężczyzny policjantki za pośrednictwem dyżurnego jednostki Policji wezwały zespół ratownictwa medycznego oraz dodatkowe patrole w celu udzielenia wsparcia. Gdy na miejsce zaczęły dojeżdżać kolejne patrole mężczyzna razem z psem ponownie wbiegł na ulicę. Z uwagi na zagrożenie jakie stwarzał swoim zachowaniem oraz brakiem reakcji na wydawane polecenia, policjanci podjęli decyzję o jego zatrzymaniu. Podczas obezwładniania agresja mężczyzny wzrosła. Pomimo tego policjantom udało się założyć mu kajdanki na ręce trzymane z tyłu, a następnie położyć go na ziemi w pozycji na brzuchu. Mężczyzna dalej był agresywny, wyrywał się i próbował wstać, jednak uniemożliwiali mu to trzech policjantów. W pewnym momencie mężczyzna przestał się poruszać, a jego usta zrobiły się sine. Policjanci niezwłocznie zdjęli mu kajdanki, a po sprawdzeniu funkcji życiowych przystąpili do jego reanimacji. Czynności ratunkowe przejął zespół ratownictwa medycznego. Po wstępnym badaniu mężczyzna został przewieziony do szpitala, gdzie pomimo udzielonej pomocy zmarł²¹.

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego nadzorowali kobietę przebywającą na jednym ze szpitalnych oddziałów, która podejrzana była o bezpośrednie narażenie córki na utratę życia lub ciężki uszczerbek na zdrowiu. Z uwagi na to, że zatrzymana spożyła nieznaną substancję, która negatywnie wpłynęła na jej stan zdrowia, została podłączona do urządzeń monitorujących jej funkcje życiowe. Kobieta była spokojna i spała. Jej stan regularnie, w krótkich odstępach czasu, kontrolowany był przez personel medyczny. Podczas jednej z takich kontroli stan kobiety bardzo pogorszył się. Pomimo udzielonej pomocy lekarz stwierdził jej zgon²².

2.4. Zamach na zdrowie lub życie

Policjanci zespołu kryminalnego w celu odebrania rzeczy osobistych, udali się do miejsca zamieszkania mężczyzny, wobec którego z powodu stosowania przez niego

²⁰ Informacja 1/24, str. 3.

²¹ Tamże.

²² Informacja 2/24, str. 3.

przemocy domowej wydany został między innymi nakaz natychmiastowego opuszczenia zajmowanego wspólnie z żoną mieszkania. Gdy jeden z policjantów wyjaśniał pokrzywdzonej zastosowaną w tym celu procedurę, drugi nadzorował mężczyznę, któremu umożliwił wejście do pomieszczenia kuchennego, aby mógł wziąć butelkę wody. W pewnej chwili mężczyzna sięgnął po nóż, po czym wbił go sobie w brzuch. Policjanci natychmiast przystąpili do udzielenia mu pomocy, jednocześnie o zaistniałej sytuacji poinformowali dyżurnego jednostki Policji. Czynności ratunkowe przejął zespół ratownictwa medycznego, który przetransportował mężczyznę do szpitala²³.

Policjanci referatu wywiadowczego zatrzymali do kontroli samochód osobowy. Podczas wykonywanych czynności kierowca był wyraźnie zdenerwowany i pobudzony. W wyniku sprawdzenia danych osobowych w policyjnych systemach informacyjnych, policjanci uzyskali informację, że mężczyzna może posiadać broń palną, zachowywać się agresywnie i podejmować próby ucieczki, dlatego nakazali mu opuszczenie pojazdu. Mężczyzna miała zaciśniętą jedną z dłoni, której pomimo wydawanych poleceń nie chciał otworzyć. W pewnej chwili niespodziewanie włożył coś do ust, a następnie to połknął. Wówczas policjanci obezwładnili go, po czym założyli mu na ręce kajdanki. Mężczyzna poinformował ich, że połknął tabletkę ze środkiem odurzającym. Został przetransportowany do szpitala, gdzie po konsultacji lekarskiej pozostał na obserwacji²⁴.

Policjanci wydziału konwojowego doprowadzili do aresztu śledczego, przy wykorzystaniu pojazdu służbowego, mężczyznę poszukiwanego w celu odbycia zastępczej kary pozbawienia wolności. W trakcie przejazdu poszukiwany zaczął uderzać głową w ścianę przedziału dla osób konwojowanych. Deklarował przy tym chęć odebrania sobie życia. Policjanci natychmiast zatrzymali radiowóz, po czym uniemożliwili zatrzymanemu dalszą autoagresję. O zaistniałej sytuacji powiadomiono dyżurnego jednostki Policji oraz wezwano karetkę pogotowia. Decyzją ratowników medycznych mężczyzna przewieziony został do szpitala, gdzie po badaniu pozostał na oddziale psychiatrycznym²⁵.

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego doprowadzili do jednostki Policji nietrzeźwego mężczyznę, który w miejscu zamieszkania deklarował chęć popełnienia samobójstwa. Podczas realizowanych czynności mężczyzna miał założone kajdanki na ręce trzymane z tyłu i siedział na krześle w poczekalni. W tym czasie nadzorowany był przez jednego z policjantów. Po tym jak odmówiono mu wypalenia papierosa niespodziewanie i celowo uderzył głową w przeszkloną część ściany. Policjant

²³ Informacja 12/24, str. 3 i 4.

²⁴ Tamże, str. 4.

²⁵ Informacja 5/25, str. 3.

natychmiast obezwładnił mężczyznę, uniemożliwiając mu dalszą autoagresję. W wyniku uderzenia u mężczyzny wystąpiły odruchy wymiotne, a po chwili utracił przytomność. Mężczyzna został ułożony w pozycji bezpiecznej, a jego stan nadzorowany był do czasu przyjazdu karetki pogotowia. Decyzją ratowników medycznych mężczyzna przetransportowany został do szpitala, gdzie po wykonanych badaniach pozostał na obserwacji²⁶.

Dyżurny jednostki Policji zlecił policjantom ogniwa patrolowo-interwencyjnego przeprowadzenie interwencji, której powodem miały być nieporozumienia pomiędzy partnerami. Na miejscu policjanci zastali mężczyznę, który przedstawił im okoliczności, będące podstawą wezwania Policji. Poinformował również, że jego partnerka (obywatelka Hiszpanii) przed ich przyjazdem zasnęła w innym pokoju. Policjanci obudzili kobietę i wtedy pomiędzy partnerami doszło do awantury. Kobieta nie stosowała się do wydawanych poleceń policjantów, była pobudzona i agresywna. W pewnej chwili szybko wyszła z sypialni, podeszła do blatu kuchennego, skąd wzięła nóż i przecięła nim skórę na przedramieniu lewej ręki. Policjanci natychmiast udzielili jej pomocy, a następnie o zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji, który na miejsce wezwał pogotowie ratunkowe. Badanie trzeźwości wykazało, że zarówno zgłaszający jak i jego partnerka, znajdowali się pod wpływem alkoholu. Decyzją ratowników medycznych kobieta przewieziona została do szpitala, gdzie po opatrzeniu rany ręki przyjęta została na oddział szpitalny²⁷.

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego z polecenia dyżurnego jednostki Policji zostali skierowani do jednego z mieszkań na drugim piętrze budynku, gdzie zgodnie z przyjętym zgłoszeniem miało dojść do zakłócania ciszy nocnej. Drzwi do mieszkania otworzyła kobieta, która następnie wprowadziła policjantów do pokoju, w którym przebywał jej partner. Wówczas policjanci uzyskali informację, że doszło pomiędzy nimi do awantury. Początkowo mężczyzna był spokojny, jednak gdy jego partnerka w obawie o własne bezpieczeństwo poprosiła o opuszczenie przez niego mieszkania, stał się agresywny, był nadmiernie pobudzony i nie reagował na wydawane przez policjantów polecenia. W pewnej chwili odepchnął jednego z policjantów, który na chwilę stracił równowagę, a następnie otworzył drzwi i wybiegł na balkon. Gdy mężczyzna znajdował się po zewnętrznej stronie barierki, jeden z policjantów chwycił go za odzież. Próba wciągnięcia mężczyzny z powrotem na balkon z uwagi na zachowanie mężczyzny okazała się bezskuteczna. Mężczyzna celowo szarpał się, odpychał nogami od ściany budynku, a po chwili uwolnił się z zastosowanego chwytu, po czym spadł na trawnik przed budynkiem. Policjanci natychmiast pobiegli

²⁶ Informacja 10/25, str. 3.

²⁷ Informacja 3/24, str. 4.

w miejsce gdzie leżał mężczyzna, jednocześnie o zaistniałej sytuacji powiadomili dyżurnego jednostki Policji, który wezwał zespół ratownictwa medycznego. Czynności ratunkowe przejął przybyły na miejsce zespół medyczny. Następnie mężczyzna został przewieziony do szpitala i pozostał na oddziale intensywnej opieki medycznej²⁸.

Policjanci wydziału ruchu drogowego zatrzymali do kontroli drogowej samochód, którego kierowca popełnił wykroczenie. Mężczyzna nie posiadał przy sobie dokumentu tożsamości. Dane osobowe, którymi posługiwał się mężczyzna nie figurowały w systemach. Policjanci poinformowali mężczyznę, że jeśli nie poda prawidłowych danych osobowych, zostanie zatrzymany i przewieziony do jednostki Policji. Wówczas mężczyzna telefonicznie skontaktował się ze swoim znajomym i zobowiązał go do dowieszenia dokumentu tożsamości. Na czas oczekiwania policjanci umieścili mężczyznę w radiowozie i wtedy zaczął się on nerwowo zachowywać, unikając przy tym kontaktu wzrokowego. Na pytanie o posiadanie środków odurzających, mężczyzna nerwowo zaprzeczył. Wtedy policjant polecił mu wysiąść z radiowozu, po czym w trakcie sprawdzenia zawartości kieszeni spodni ujawnił woreczek strunowy z zawartością białego proszku. Podczas próby założenia kajdanek mężczyzna połknął woreczek. W tym czasie policjantka siedziała w radiowozie i sporządzała dokumentację. O zaistniałej sytuacji policjant powiadomił dyżurnego jednostki Policji, który na miejsce wezwał karetkę pogotowia. Policjanci monitorowali stan mężczyzny do czasu przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego. Decyzją ratowników medycznych, mężczyzna przewieziony został do szpitala, gdzie po badaniu pozostał na oddziale w celu obserwacji²⁹.

2.5. Zabójstwo lub usiłowanie zabójstwa

Dyżurny jednostki Policji otrzymał zgłoszenie z Centrum Powiadamiania Ratunkowego: „mężczyzna chory na schizofrenię zamknął się w jednym z pokoi – konieczność siłowego wejścia”. Na miejsce skierowano pogotowie ratunkowe oraz straż pożarną. Przeprowadzenie interwencji zlecono dwóm dzielnicowym, których do mieszkania wprowadziła właścicielka. Kobieta poinformowała policjantów, że pod jej nieobecność syn zdemolował mieszkanie, po czym zamknął się w jednym z pokoi. Policjanci podeszli do przeszklonych drzwi do tego pokoju i wydali mężczyźnie polecenie ich otwarcia. Wówczas mężczyzna dwukrotnie strzelił do stojących przed drzwiami policjantów, raniąc jednego z nich. Następnie mężczyzna użył gazu pieprzowego, którego strumień skierował także w stronę policjantów. Postrzelony policjant wyczołgał się z mieszkania, w tym czasie drugi z policjantów o zaistniałej sytuacji

²⁸ Informacja 7/24, str. 4.

²⁹ Informacja 10/24, str. 3 i 4.

powiadomił dyżurnego jednostki Policji, który skierował pod ten adres dodatkowe patrole. Podczas zabezpieczenia miejsca zdarzenia padł kolejny strzał. Po wejściu do pokoju, w którym przebywał mężczyzna, okazało się, że strzelił sobie w głowę. Zespół ratownictwa medycznego potwierdził zgon mężczyzny. Postrzelony policjant zabrany został do szpitala³⁰.

Dzielnicowy pełniący służbę w patrolu łączonym z funkcjonariuszem Straży Leśnej podjął próbę wylegitymowania mężczyzny przebywającego w kompleksie leśnym. W pewnym momencie mężczyzna zaczął uciekać w głąb lasu. Policjant podjął natychmiastowy pościg, jednak po chwili stracił mężczyznę z pola widzenia. Nagle niespodziewanie został zaatakowany przez mężczyznę, który kilkakrotnie ugodził go ostrym narzędziem w plecy i głowę, a następnie oddalił się. Na miejsce wezwany został zespół ratownictwa medycznego, który po udzieleniu policjantowi pierwszej pomocy przetransportował go do szpitala³¹.

Dyżurny jednostki Policji polecił policjantom zespołu patrolowo-interwencyjnego udać się do miejsca zamieszkania mężczyzny, który według domowników miał myśli samobójcze. Na miejscu policjanci potwierdzili fakt przebywania mężczyzny, do którego wezwali zespół ratownictwa medycznego. Podczas oczekiwania na jego przyjazd, mężczyzna zaczął zachowywać się agresywnie i nie reagował na wydawane polecenia. W pewnej chwili zaatakował policjantów, zadając im uderzenia rękoma i nogami. Podczas próby obezwładnienia doszło do szarpaniny i wtedy mężczyźni udało się dobyć broń jednego z policjantów i kilkakrotnie strzelić w ich kierunku. Policjanci obezwładnili mężczyznę i odebrali mu broń. Został on zatrzymany, a następnie osadzony w PdOZ. W toku późniejszych czynności ustalono, że mężczyzna 6-krotnie strzelił w kierunku policjantów, a w umundurowaniu jednego z nich ujawniono przestrzelinę. W trakcie interwencji żaden z policjantów nie doznał obrażeń ciała³².

Policjanci ogniwa patrolowo-interwencyjnego zostali skierowani na interwencję. Pod wskazanym adresem zastali mężczyznę z ranami ciętymi całego ciała oraz kłutymi klatki piersiowej i brzucha. W mieszkaniu przebywała także kobieta, która w rękach trzymała noże. Policjanci niezwłocznie przystąpili do udzielania mężczyźnie pomocy przedmedycznej. W tym czasie kobieta wyszła na podwórko i grożąc pozbawieniem życia jednego z mieszkańców kamienicy ruszyła w jego stronę. Policjanci zaalarmowani krzykami wybiegli z mieszkania. Wzywali kobietę do odrzucenia noży i zachowania zgodnego z prawem, jednak nie reagowała ona na wydawane polecenia. Dalej zachowywała się agresywnie, a próby jej obezwładnienia nie przyniosły rezultatu.

³⁰ Informacja 7/24, str. 3.

³¹ Informacja 10/24, str. 3.

³² Informacja 11/23, str. 3.

Ostrzeżono ją o możliwości użycia broni palnej, pomimo tego kobieta w dalszym ciągu zachowywała się agresywnie i nie reagowała na wydawane polecenia. Jeden z policjantów oddał strzał ostrzegawczy, wówczas kobieta nie odrzucając noży ruszyła w jego stronę. Policjant w celu odparcia bezpośredniego bezprawnego zamachu na swoje życie i zdrowie użył wobec niej broni palnej, oddając w jej kierunku dwa strzały, które spowodowały jej zranienie. Policjanci niezwłocznie przystąpili do udzielenia jej pomocy przedmedycznej, jednocześnie wzywając zespół ratownictwa medycznego. Kobieta przewieziona została do szpitala, gdzie pomimo udzielonej pomocy zmarła³³.

³³ Informacja 6/20, str. 3 i 4.

Rozdział 3.

Sposób postępowania w trakcie wystąpienia wydarzenia nadzwyczajnego podczas konwoju lub doprowadzenia

Czynności, które powinien wykonać policjant odpowiedzialny za konwój lub doprowadzenie w przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego, określa § 43 Zarządzenia nr 360/2009 KGP. Policjant w pierwszej kolejności powinien podjąć działania zmierzające do eliminacji zagrożenia, a w szczególności:

- 1) wzywa pomocy hasłem „konwój wzywa pomocy” oraz niezwłocznie powiadamia dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, na której terytorialnym zasięgu działania nastąpiło wydarzenie nadzwyczajne;
- 2) dowodzi obroną konwoju, zapewnia osobom poszkodowanym pierwszą pomoc i w miarę możliwości organizuje działania pościgowe;
- 3) dokonuje niezbędnych czynności zabezpieczających miejsce wydarzenia nadzwyczajnego;
- 4) niezwłocznie po zakończeniu czynności na miejscu wydarzenia nadzwyczajnego sporządza szczegółową notatkę służbową z jego przebiegu i podjętych działań, którą przekazuje dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji właściwej terytorialnie dla miejsca wydarzenia nadzwyczajnego, a jej kopię bezpośrednio przełożonemu. Kopię sporządzonej notatki dyżurny jednostki organizacyjnej Policji, na której obszarze terytorialnego zasięgu działania nastąpiło wydarzenie nadzwyczajne, przesyła niezwłocznie do komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej ze względu na miejsce pełnienia służby funkcjonariuszy realizujących konwój lub doprowadzenie.

Natomiast kierownik komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, po zapoznaniu się z kopią notatki, przesyła ją niezwłocznie do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach prewencji³⁴.

Same przyczyny i okoliczności wydarzeń nadzwyczajnych są wyjaśniane przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji wykonującej konwój lub doprowadzenie. Policjanci ci na podstawie uzyskanych informacji sporządzają meldunek z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego, który przesyła się przed upływem 7 dni od dnia wydarzenia do komórki konwojowej komendy

³⁴ Zarządzenie nr 360/2009 KGP, § 43.

wojewódzkiej (Stołecznej) Policji. Meldunek zgodnie z wytycznymi zawartymi w Zarządzeniu nr 360/2009 KGP powinien w szczególności zawierać:

- 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
- 2) nazwę komórki i jednostki organizacyjnej Policji, której policjanci wykonywali konwój lub doprowadzenie;
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe, sprawującego nadzór nad realizacją konwojów i doprowadzeń, kierownika jednostki organizacyjnej Policji, której policjanci realizowali konwój lub doprowadzenie;
- 4) stopień, imię i nazwisko dowódcy konwoju i konwojentów lub policjantów wykonujących doprowadzenie, ich stanowiska służbowe, staż służby, przeszkolenie zawodowe oraz terminy, w których uczestniczyli oni w szkoleniu lub doskonaleniu zawodowym;
- 5) dane osoby konwojowanej lub doprowadzanej, podmiot zarządzający konwój lub doprowadzenie oraz określenie sprawy, w związku z którą wykonywano konwój lub doprowadzenie;
- 6) informacje dotyczące przeprowadzenia odprawy;
- 7) szczegółowy opis przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego;
- 8) czynności podjęte po zaistnieniu wydarzenia nadzwyczajnego;
- 9) dane innych osób uczestniczących w czynnościach na miejscu wydarzenia nadzwyczajnego;
- 10) ewentualne naruszone przepisy oraz czynności podjęte wobec policjantów wykonujących konwój lub doprowadzenie;
- 11) informacje o sposobie sprawowanego nadzoru nad realizacją konwojów i doprowadzeń w jednostce organizacyjnej Policji, której policjanci realizowali konwój lub doprowadzenie;
- 12) planowane przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego analizowane są przez wyznaczonych policjantów komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, którzy na podstawie zgromadzonych materiałów, w szczególności informacji zawartych w meldunku, są obowiązani opracować analizę przyczyn i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego, która w szczególności powinna zawierać:
 - 1) informacje zawarte w meldunku;
 - 2) ocenę przyczyn i okoliczności zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 3) informację o zrealizowanych przez komórkę konwojową właściwej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji przedsięwzięciach z zakresu nadzoru nad zadaniami związanymi z konwojowaniem i doprowadzaniem osób;

4) wnioski zawierające propozycje rozwiązań zmierzających do wyeliminowania podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.

Analizę przyczyn i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego przedkłada się do akceptacji komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji lub jego zastępcy przed upływem 14 dni od dnia wydarzenia nadzwyczajnego. Natomiast kopię zaakceptowanej analizy przyczyn i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego niezwłocznie przesyła się do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach prewencji, komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej w sprawach kontroli oraz jednostki organizacyjnej Policji, której policjanci wykonywali konwój lub doprowadzenie. Procedurę kończy przesłanie w terminie do 2 miesięcy od dnia wydarzenia nadzwyczajnego przez kierownika komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach prewencji meldunku uzupełniającego do analizy, dotyczącego sposobu realizacji zawartych w niej wniosków³⁵. Podobnie jest w przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego podczas wykonywania konwoju lub doprowadzenia przez policjantów z komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji, Centralnego Biura Śledczego Policji, Biura Spraw Wewnętrznych Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie lub szkoły policyjnej, wtedy przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego analizują policjanci wyznaczeni przez kierownika komórki organizacyjnej wykonującej konwój lub doprowadzenie. Sporządzoną analizę, po akceptacji przez kierownika komórki organizacyjnej realizującej konwój lub doprowadzenie, przesyła się do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw prewencji³⁶.

³⁵ Tamże, § 44.

³⁶ Tamże, § 45.

Rozdział 4.

Przyczyny wydarzeń nadzwyczajnych podczas konwojów lub doprowadzeń

Analiza materiałów przekazywanych do Biura Prewencji KGP wskazuje, że zasadnicze przyczyny wydarzeń nadzwyczajnych pozostają niezmiennie i mają przede wszystkim charakter ludzki oraz organizacyjny. Wśród nich wymienia się w szczególności: niewłaściwy nadzór nad osobami doprowadzanymi, rutynowe podejście do wykonywanych zadań, brak wzajemnej asekuracji przy czynnościach służbowych, nieprawidłową ocenę okoliczności, niewłaściwą taktykę pełnienia służby, brak należytej czujności oraz niedostateczne przewidywanie możliwych zachowań osób konwojowanych.

W świetle postanowień Zarządzenia nr 360 Komendanta Głównego Policji w sprawie realizacji przez policjantów konwojów i doprowadzeń każde z powyższych uchybień należy rozpatrywać jako naruszenie obowiązujących standardów organizacyjnych i taktycznych, które w konsekwencji może prowadzić do poważnych skutków – w tym zagrożenia życia i zdrowia osób konwojowanych, policjantów oraz osób postronnych.

Jedną z najczęściej identyfikowanych przyczyn wydarzeń nadzwyczajnych jest niewłaściwy nadzór nad osobami konwojowanymi lub doprowadzanymi. Zarządzenie nr 360 KGP wyraźnie wskazuje obowiązek zapewnienia stałego, adekwatnego do sytuacji nadzoru nad osobą konwojowaną, w szczególności w pomieszczeniach przejściowych, podczas oczekiwania na czynności procesowe, w trakcie transportu oraz przy przekazywaniu osoby innemu podmiotowi.

Do najczęstszych nieprawidłowości w tym zakresie należą:

1. pozostawianie osoby bez bezpośredniego nadzoru;
2. niedostateczna kontrola zachowania w pojeździe służbowym;
3. zaniechanie kontroli osobistej w wymaganym zakresie;
4. brak reakcji na sygnały wskazujące na możliwość autoagresji.

Wydarzenia nadzwyczajne związane z próbą samookaleczenia, ucieczką lub agresją wobec policjantów często poprzedzone są symptomami ostrzegawczymi: zmianą zachowania, wycofaniem, pobudzeniem, prowokacyjnymi wypowiedziami czy próbą manipulowania funkcjonariuszami. Niedostateczna obserwacja i brak właściwej interpretacji tych sygnałów skutkują utratą kontroli nad sytuacją.

Biuro Prewencji KGP w swoim stanowisku podkreśla konieczności indywidualizacji nadzoru – uwzględniającej stan psychofizyczny osoby, jej przeszłość kryminalną, skłonność do autoagresji, wcześniejsze próby ucieczki czy zachowania impulsywne.

Formalne spełnienie wymogów proceduralnych nie może zastępować realnej, ciągłej kontroli sytuacji.

Rutynowe podejście do realizowanych zadań stanowi istotny czynnik ryzyka. Wielokrotne wykonywanie podobnych czynności może prowadzić do automatyzmu działania, skracania procedur oraz pomijania elementów uznawanych za oczywiste. Tymczasem Zarządzenie nr 360 KGP nakłada obowiązek każdorazowej analizy zagrożeń i dostosowania sposobu realizacji konwoju lub doprowadzenia do aktualnych okoliczności.

Przejawami rutyny są między innymi:

1. odstępowanie od pełnej kontroli osoby przed transportem;
2. niewłaściwe stosowanie środków przymusu bezpośredniego;
3. bagatelizowanie informacji o stanie zdrowia lub kondycji psychicznej osoby;
4. niedostateczne sprawdzenie pojazdu służbowego przed i po konwoju lub doprowadzeniu.

W praktyce służbowej zdarzają się sytuacje, w których funkcjonariusze, znając osobę z wcześniejszych interwencji, błędnie zakładają przewidywalność jej zachowania. Tymczasem zmiana kontekstu (np. groźba surowszej odpowiedzialności karnej) może diametralnie zmienić postawę osoby doprowadzanej czy konwojowanej.

Biuro Prewencji KGP konsekwentnie wskazuje, że profesjonalizm w realizacji konwojów i doprowadzeń wymaga utrzymania stałego poziomu koncentracji, niezależnie od stopnia skomplikowania zadania czy doświadczenia funkcjonariusza.

Kolejną istotną przyczyną wydarzeń nadzwyczajnych jest brak wzajemnej asekuracji policjantów oraz nieprawidłowa koordynacja czynności. Zarządzenie nr 360 KGP określa minimalne składy osobowe konwojów i doprowadzeń oraz zasady podziału ról w konwoju i doprowadzeniu. Niedochowanie tych zasad – w szczególności w sytuacjach dynamicznych – prowadzi do powstawania luk bezpieczeństwa.

Do najczęstszych uchybień należą:

1. wykonywanie czynności wobec osoby agresywnej bez zabezpieczenia przez drugiego funkcjonariusza;
2. brak jednoznacznego podziału odpowiedzialności;
3. nieczytelna komunikacja w zespole, nieuwzględnienie specyfiki miejsca (np. wąskie korytarze, brak monitoringu, obecność osób postronnych).

Wydarzenia nadzwyczajne często mają charakter nagły – próba ucieczki podczas wysiadania z pojazdu, atak w trakcie zdejmowania kajdanek, wykorzystanie momentu przekazywania osoby innemu podmiotowi. Brak właściwej asekuracji w tych newralgicznych momentach znacząco zwiększa ryzyko eskalacji zdarzenia.

Zarządzenie nr 360 KGP nakłada obowiązek rozpoznania zagrożeń przed rozpoczęciem konwoju lub doprowadzenia. Obejmuje to analizę informacji o osobie, jej stanie zdrowia, możliwych powiązaniach przestępczych, a także ocenę trasy i miejsca docelowego.

Nieprawidłowa ocena ryzyka może przejawiać się w:

1. niedostosowaniu liczby funkcjonariuszy do poziomu zagrożenia;
2. niewłaściwym doborze środków przymusu bezpośredniego;
3. wyborze trasy bez uwzględnienia potencjalnych zagrożeń;
4. nieuwzględnieniu stanu zdrowia osoby (np. chorób przewlekłych, tendencji samobójczych).

W praktyce zdarza się, że informacje istotne dla bezpieczeństwa nie są przekazywane w sposób pełny między jednostkami organizacyjnymi Policji lub innymi podmiotami. Braki w obiegu informacji skutkują realizacją czynności przy zaniżonej ocenie zagrożenia.

Stanowisko Biura Prewencji KGP w swoim stanowisku akcentuje konieczność traktowania oceny ryzyka jako procesu dynamicznego – wymagającego aktualizacji w toku realizacji zadania, a nie jednorazowej czynności formalnej.

Wydarzenia nadzwyczajne bywają również następstwem niewłaściwej taktyki działania, w szczególności:

1. nieprawidłowego stosowania technik obeszwałniania;
2. niewłaściwego rozmieszczenia funkcjonariuszy względem osoby konwojowanej;
3. nieodpowiedniego użycia środków transportu;
4. braku kontroli otoczenia.

Zarządzenie nr 360 KGP określa standardy postępowania podczas przemieszczania osób, w tym sposób wprowadzania i wyprowadzania z pojazdu, zasady stosowania kajdanek, obowiązek sprawdzania pomieszczeń oraz pojazdów. Odstępstwa od tych standardów, motywowane pośpiechem lub przekonaniem o niskim poziomie zagrożenia, prowadzą do powstawania sytuacji niebezpiecznych.

Nie bez znaczenia pozostają także czynniki psychologiczne. Brak umiejętności przewidywania zachowań, niedostateczne kompetencje komunikacyjne oraz nieuzasadnione okazywanie zaufania osobie konwojowanej mogą prowadzić do manipulacji ze strony tej osoby.

Wydarzenia nadzwyczajne są konsekwencją:

1. ulegania presji emocjonalnej;
2. zbyt poufałego traktowania osoby.

Analiza przyczyn wydarzeń nadzwyczajnych podczas realizacji konwojów i doprowadzeń wskazuje, że kluczowe znaczenie mają czynniki organizacyjne i ludzkie.

Najczęściej nie są one efektem braku regulacji prawnych, lecz niepełnej realizacji obowiązujących standardów określonych w Zarządzeniu nr 360 KGP.

Zapobieganie wydarzeniom nadzwyczajnym wymaga:

1. konsekwentnego stosowania procedur;
2. rzetelnej oceny ryzyka;
3. utrzymania wysokiego poziomu czujności;
4. właściwej asekuracji i komunikacji w zespole;
5. doskonalenia umiejętności taktycznych i psychologicznych.

Biuro Prewencji KGP w swoim stanowisku jednoznacznie wskazuje, że skuteczność działań profilaktycznych zależy od jakości nadzoru służbowego, systematycznego szkolenia oraz budowania kultury bezpieczeństwa w jednostkach realizujących konwoje i doprowadzenia. Tylko kompleksowe podejście – łączące wymiar normatywny, organizacyjny i szkoleniowy – może realnie ograniczyć liczbę oraz skutki wydarzeń nadzwyczajnych w tej szczególnie wrażliwej sferze działalności Policji³⁷.

³⁷ Informacja 10/25, str. 5.

Podsumowanie

Przedstawiona analiza problematyki wydarzeń nadzwyczajnych występujących podczas realizacji konwojów i doprowadzeń jednoznacznie wskazuje, że obszar ten należy do wymagających i jednocześnie najbardziej wrażliwych segmentów służby policyjnej. Konwojowanie oraz doprowadzanie osób pozbawionych wolności to czynności o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa publicznego, których prawidłowa realizacja wymaga nie tylko znajomości przepisów prawa i procedur, lecz także wysokich kompetencji praktycznych, odporności psychicznej oraz umiejętności przewidywania zagrożeń. Zgodnie z definicją zawartą w Zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji, wydarzeniem nadzwyczajnym jest każde zdarzenie w trakcie konwoju lub doprowadzenia skutkujące m.in. zabójstwem, usiłowaniem zabójstwa, samobójstwem, śmiercią osoby, ucieczką, próbą uwolnienia, a także zamachem na zdrowie lub życie człowieka czy konwojowane mienie. Tak szerokie ujęcie katalogu zdarzeń podkreśla skalę odpowiedzialności funkcjonariuszy realizujących te czynności oraz rangę obowiązujących standardów bezpieczeństwa.

Analiza opisanych przypadków pokazuje, że wydarzenia nadzwyczajne mogą przybierać różnorodne formy – od prób ucieczki wykorzystujących chwilową nieuwagę funkcjonariusza, przez akty autoagresji i samobójstwa, aż po bezpośrednie, zbrojne ataki na policjantów. Wspólnym mianownikiem tych zdarzeń jest ich nagłość, dynamika oraz konieczność podejmowania decyzji w warunkach silnego stresu i presji czasu. W wielu przypadkach momentem krytycznym okazuje się chwila zdejmowania lub przepinania kajdanek, korzystanie przez osobę zatrzymaną z toalety, wprowadzanie i wyprowadzanie z pojazdu, a także sytuacje pozornie stabilne, gdy osoba zachowuje się spokojnie i deklaruje współpracę.

Przedstawione przykłady potwierdzają, że zagrożenie może wystąpić na każdym etapie realizacji czynności – zarówno w jednostce Policji, podczas transportu, w miejscu interwencji, jak i w obiektach zewnętrznych, takich jak sądy czy placówki medyczne. Wydarzenia nadzwyczajne nie są wyłącznie następstwem agresji osób zatrzymanych, często wynikają także z autoagresji, nagłego pogorszenia stanu zdrowia, spożycia substancji psychoaktywnych czy zaburzeń psychicznych. To dodatkowo komplikuje ocenę sytuacji i wymaga od policjantów łączenia kompetencji taktycznych z podstawową wiedzą medyczną i psychologiczną.

Istotnym elementem systemu bezpieczeństwa jest szczegółowo określona procedura postępowania w przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego. Obowiązek natychmiastowego wezwania pomocy, powiadomienia dyżurnego, udzielenia

pierwszej pomocy, zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz sporządzenia szczegółowej dokumentacji stanowi fundament prawidłowej reakcji organizacyjnej. Rozbudowany system raportowania, analiz i meldunków – obejmujący poziom jednostki, komendy wojewódzkiej oraz Komendy Głównej Policji – służy nie tylko wyjaśnieniu okoliczności konkretnego zdarzenia, lecz przede wszystkim wyciągnięciu wniosków systemowych i zapobieganiu podobnym sytuacjom w przyszłości.

Zgromadzony materiał jednoznacznie wskazuje, że zasadnicze przyczyny wydarzeń nadzwyczajnych mają charakter ludzki i organizacyjny. Najczęściej identyfikowane uchybienia dotyczą niewłaściwego nadzoru nad osobą konwojowaną lub doprowadzaną, rutynowego podejścia do realizowanych czynności, braku wzajemnej asekuracji, nieprawidłowej oceny ryzyka oraz niedostatecznej komunikacji w zespole. W wielu przypadkach nie dochodzi do naruszenia przepisów w sensie formalnym, lecz do ich niepełnej lub powierzchownej realizacji.

Podsumowując, skuteczne przeciwdziałanie wydarzeniom nadzwyczajnym podczas realizacji konwojów i doprowadzeń wymaga kompleksowego podejścia. Obejmuje ono konsekwentne stosowanie obowiązujących procedur, rzetelną i dynamiczną ocenę ryzyka, utrzymanie wysokiego poziomu czujności, właściwą asekurację oraz stałe doskonalenie umiejętności taktycznych i komunikacyjnych. Kluczową rolę odgrywa również skuteczny nadzór służbowy oraz sprawny obieg informacji między jednostkami organizacyjnymi. Tylko połączenie wymiaru normatywnego, organizacyjnego, szkoleniowego i praktycznego może realnie ograniczyć liczbę oraz skutki wydarzeń nadzwyczajnych. Profesjonalizm w realizacji konwojów i doprowadzeń nie polega wyłącznie na formalnym przestrzeganiu przepisów, lecz na świadomym, odpowiedzialnym i konsekwentnym działaniu w każdej sytuacji – także tej pozornie rutynowej. Właśnie w tym obszarze rozstrzyga się rzeczywisty poziom bezpieczeństwa i skuteczności działań Policji.

Bibliografia

- Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 roku w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz.Urz.KGP z 2018 r. poz. 119).
- Informacja Biura Prewencji Komendy Głównej Policji dotycząca wybranych wydarzeń nadzwyczajnych, zaistniałych w poszczególnych garnizonach podczas realizacji konwojów i doprowadzeń oraz pełnienia służby w policyjnych miejscach prawnej izolacji nr:
 - 6/20 z dnia 16 lipca 2020 roku.
 - 8/23 z dnia 11 września 2023 roku.
 - 11/23 z dnia 15 grudnia 2023 roku.
 - 1/24 z dnia 13 lutego 2024 roku.
 - 2/24 z marca 2024 roku.
 - 3/24 z dnia 17 kwietnia 2024 roku.
 - 5/24 z dnia 11 czerwca 2024 roku.
 - 6/24 z dnia 5 lipca 2024 roku.
 - 7/24 z dnia 14 sierpnia 2024 roku.
 - 10/24 z dnia 27 listopada 2024 roku .
 - 12/24 z dnia 14 stycznia 2025 roku.
 - 2/25 z dnia 17 marca 2025 roku.
 - 4/25 z dnia 16 maja 2025 roku.
 - 10/25 z dnia 21 listopada 2025 roku.

Zakład Prewencji i Ruchu Drogowego

kom. Paweł Dobaj
kom. Anna Mazurkiewicz
podkom. Kamil Skubis
podkom. Piotr Kuśka

Szkoła Policji w Katowicach
ul. gen. Jankego 276
40-684 Katowice-Piotrowice
www.katowice.szkolapolicji.gov.pl

